

**TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL
NATURRESERVAT**

Årsmelding 2012

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT
ÅRSMELDING 2012

Forord

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ble opprettet 5. Desember 2008, og forvaltningsmyndigheten ble lagt til kommunene ved et statlig oppnevnt lokalt styre. Trillemarka-Rollagsfjell er med sine 148 km² Norges største barskogreservat og ligger i kommunene Sigdal, Rollag og Nore og Uvdal.

Årsmeldingen for 2012 oppsummerer forvaltningens arbeid gjennom året. Rapporten er utarbeidet av forvaltningsmyndigheten.

Rollag/Sigdal, april 2013

Kari Ask
Leder forvaltningsstyret

Hege Jaren
Forvalter

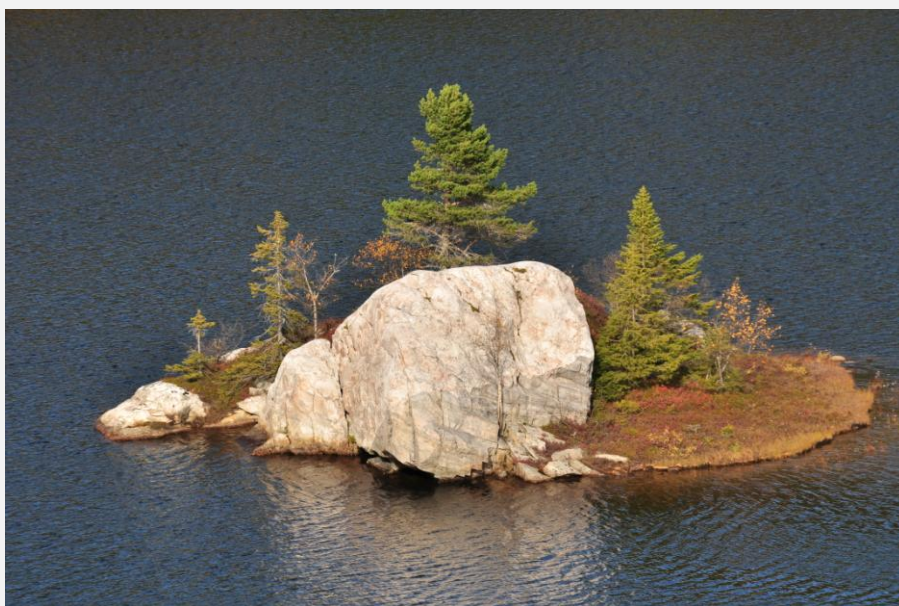
Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat
Postadresse: 3626 Rollag
Telefon: 31 02 30 00/ 31 02 37 03
E-post: hege.jaren@rollag.kommune.no
Hjemmeside: www.trillemarkarollagsfjell.no

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT
ÅRSMELDING 2012

Innhold

FORORD

1. ADMINISTRASJON OG ORGANISERING	s. 4
2. STATUS OG AKTIVITETER 2011	s. 5
2.1 Generelt	s. 5
2.2 Administrasjon og møteaktivitet	s. 5
2.3 Forvaltningsplan	s. 5
2.4 Kulturminneprosjekt	s. 6
2.5 Informasjon og formidling	s. 6
2.6 Statens naturoppsyn (SNO) og politiet	s. 6
2.7 Skjøtsel og tilrettelegging	s. 7
2.8 Dispensasjonssaker	s. 7
3. ØKONOMI	s. 8
VEDLEGG	s. 9

FOR 2008-12-05 nr. 1302

Forskrift om verneplan for skog, Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, § 2 Formål:

"Formålet med naturreservatet er å bevare et svært stort og sammenhengende naturskogsområde som økosystem med alt naturlig plante- og dyreliv og naturlige prosesser i skog. Området domineres av eldre naturskog med preg av urørthet, det har gode forekomster av død ved, og er levested for en rekke rødlistede arter. Også setervoller i området har forekomster av rødlistearter. Området har vitenskapelig/pedagogisk verdi blant annet på grunn av sin størrelse".

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT
ÅRSMELDING 2012

1. Administrasjon og organisering

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ble vernet 5. Desember 2008.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) delegerte i brev 16. februar 2009 forvaltningsmyndigheten til et statlig oppnevnt forvaltningsstyre. Medlemmer til styret foreslås av de berørte kommunene, men oppnevnes formelt av DN. Funksjonstiden følger kommunestyreperioden, og styret står selv for konstituering.

Det er ansatt forvalter med kontorlokalisering i Rollag. Rollag kommune er formell arbeidsgiver, og funksjoner som post, arkiv og økonomi er ivaretatt gjennom kommunens systemer.

Det er opprettet god og regelmessig kontakt mellom forvaltningsmyndigheten, Statens naturoppsyn (SNO) og politistillingen som er knyttet til reservatet, og dette har utviklet seg til å bli en viktig faglig arena for samarbeid og erfaringsutveksling.

Lokalt SNO utfører en rekke oppgaver i verneområdet, som kontroll i forhold til gjeldende regelverk, informasjon og veiledning samt praktiske oppgaver knyttet til skjøtsel, registrering og dokumentasjon på oppdrag fra forvaltningsmyndigheten.

Fylkesmannen i Buskerud bidrar som faglig veileder og viktig støttespiller i forvaltningen.

Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat 2012:

Hovedmedlem	Vara	Kommune
Kari Ask (leder)	Hellik Kolbjørnsrud	Sigdal
Dag Lislien (nestleder)	Olav Traaen	Rollag
Tore Kravik	Kristian Hvaale	Nore og Uvdal
Gunnar Båsen	Torstein Aasen	Sigdal
Frøydís Hansen Aasen	Øystein Morten	Rollag

2. Status og aktiviteter 2012

2.1 Generelt

Verneforskriften er førende for forvaltningen av verneområdet, og det er forvaltningsmyndighetens ansvar å utarbeide en forvaltningsplan som skal utdype og konkretisere bestemmelsene i forskriften. Arbeidet med forvaltningsplan ble startet i februar 2010, og endelig dokument oversendes Direktoratet for naturforvaltning våren 2013.

I påvente av godkjent forvaltningsplan er området forvaltet direkte etter verneforskriften. De fleste søknader og tiltak er behandlet og iverksatt direkte etter hjemler i verneforskriften, mens andre er "frosset" i påvente av avklaringer og utdypninger i forvaltningsplanen.

Vår erfaring er at lokal forvaltning og lokalt engasjement legger til rette for kontakt med lokalmiljø og brukerinteresser, og at dette bidrar til involvering av lokalt initiativ der det er mulig. Verdien av et forvaltningsstyre med lokal tilhørighet kommer til syne i form av ekte engasjement og lav terskel for kontakt mellom sekretariat og styre når det er behov for informasjonsutveksling og rasjonelle avklaringer utenom de formelle styremøtene.

2.2 Administrasjon og møteaktivitet

Hovedtyngden av det administrative arbeidet dette året har vært knyttet til prosessen med forvaltningsplanen og kulturminneprosjektet. Forvaltningsplanen har vært til faglig utsjekk hos Direktoratet for naturforvaltning i to omganger, og hovedtyngden av sekretariatets og styrets arbeid dette året har vært knyttet til justeringer av plandokumentet etter innspill og korrigeringer, samt klargjøring av planen før den ble sendt på høring i november. Flere av styremøtene har derfor hatt form som arbeidsmøter og prosessmøter. Forvaltningsstyret har hatt fem styremøter og to arbeidsmøter i 2012 i tillegg til befaringer knyttet til dispensasjonssøknader.

Forvaltningsstyret deltok på nasjonalparkkonferansen og Rondanejubileet på Otta i august sammen med forvalter. Slike samlinger er viktige arenaer for informasjon og erfaringsutveksling mellom de ulike aktørene innen forvaltning av norske verneområder, og det at styrene gis anledning til å delta i denne type fagnettverk er av stor betydning med tanke på faglig utvikling og motivasjon for det videre arbeidet.

2.3 Forvaltningsplanen

Arbeidet med forvaltningsplanen startet i februar 2010, og gjennomføres som prosjekt med Leif Simonsen fra Norconsult AS som prosjektleder. Arbeidet er fulgt tett opp av forvaltningsstyret som oppdragsgiver og styringsgruppe, mens forvalter har vært prosjektansvarlig og daglig bindeledd mellom prosjektleder og oppdragsgiver.

Arbeidet har vært særlig omfattende i forhold til nødvendig registreringsarbeid på grunn av stort areal og mange bygninger og veier innenfor verneområdet. Dette har sammen med stort areal og sterke brukerinteresser ført til at arbeidet med forvaltningsplanen har vært svært omfattende og ressurskrevende. Det er fokusert på konkrete problemstillinger og behov som er relevante for vårt verneområde, og vi håper dette bidrar til at planen blir det praktiske verktøyet vi håper den skal være.

Det har også vært utfordringer knyttet til forholdet mellom bestemmelsene i verneforskriften og de mange brukerinteressene i området. Planprosessen har avdekket mangelfull kunnskap om biologiske verdier i tilknytning til setervoller, i tillegg til at deler av kunnskapen om biologiske verdier er spredt og lite tilgjengelig.

Utkast til forvaltningsplan ble oversendt Direktoratet for naturforvaltning (DN) for 2. gangs faglige gjennomgang våren 2012, og planen ble sendt på offentlig høring 9. november med høringsfrist 25.02.2013.

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT ÅRSMELDING 2012

2.4 Kulturminneprosjektet

Verneområdet har mange kulturhistoriske verdier som har stor verdi både i arbeidet med forvaltning og skjøtsel av verneverdiene og i forbindelse med informasjon og formidling.

Kulturminneprosjektet ble igangsatt i januar 2010 og har hatt fokus på å registrere og beskrive kulturminner og kulturhistorie i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. Arbeidet har vært organisert som prosjekt med arkeolog Hilde Roland som prosjektleder og Kjell Hongseth som prosjektmedarbeider. Arbeidet er finansiert gjennom midler fra Statens naturoppsyn (SNO).

Arbeidet skulle vært ferdigstilt innen utgangen av 2011, men omfanget av registreringer og bearbeiding av data har ført til forsinkelse. De siste detaljer i arbeidet ble slutført sommeren 2012, og prosjektrapporten var klar for trykking i desember.

Prosjektrapporten "*Kulturminner og kulturhistorie i Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat*" kan lastes ned på www.trillemarkarollagsfjell.no eller fås ved henvendelse til kommunene eller forvaltningens sekretariat.

2.5 Informasjon og formidling

På forvaltningsmyndighetens hjemmeside www.trillemarkarollagsfjell.no er det lagt ut relevant informasjon om natur- og kulturhistorie, regelverk, informasjonsmaterieell og forvaltning.

Møtereferater og dokumenter fra prosjektene og arbeidet med forvaltningsplanen er også lagt ut her slik at det skal være mulig for de som ønsker det å følge med i arbeidet.

Vi har fortsatt et opplag av brosjyren med oversiktskart i målestokk 1:75000 som ble trykket i 2009. Denne kan også lastes ned fra hjemmesiden.

2.6 Statens naturoppsyn (SNO) og politiet

SNO ivaretar kontrollfunksjonen knyttet til gjeldende regelverk i verneområdet sammen med

politiet. Hovedtyngden av arbeidet har bestått i å følge opp dispensasjoner samt informasjon til brukere av området. SNO utfører utover dette løpende overvåkning og registrering av rovfugllokalteter, hekkeplasser for sårbare fugler og spillplasser for skogsfugl.

I likhet med tidligere år er det ikke registrert ureglementert aktivitet av betydning i verneområdet, med unntak av enkelte tilfeller av motorisert ferdsel.

Samarbeidet mellom forvaltningsmyndighet, SNO fungerer godt med statusmøter ved behov og lav terskel for kontakt mellom forvalter, SNO-ansatt og politiets regionkontakt. Forvaltningsstyret hadde dialogmøte med politi og SNO i november der erfaringer og utfordringer i verneområdet ble drøftet.

Det er innarbeidet gode rutiner når det gjelder bestillingsdialogen med SNO. Bestillingen for 2012 resulterte i et samlet tilskudd på kr. 240 000 (vedlegg 1). Tildeling ble brukt til bord og benker i skifer i tilknytning til parkering/snuplass ved Metjønn og Nedre Tråenvatn, snuplass for å avhjelpe parkeringsproblematikk ved Grøset seter samt skjøtsel av setervoll ved Svartetjønn (hvitkurlelokalitet). Etter innspill ble det i samarbeid med Rollagsfjell sti- og løypelag gjennomført merking og skilting av stier i Rollagsdelen av reservatet.

For nærmere opplysninger om bruk av midler gjennom bestillingsdialogen og SNO sitt arbeid i verneområdet, henvises det til deres årsrapport for 2012 som kan lastes ned på www.trillemarkarollagsfjell.no

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT ÅRSMELDING 2012

2.7 Skjøtsel og tilrettelegging

Stier og løypetraséer som var i bruk på vernetidspunktet er nå registrert og kartfestet gjennom forvaltningsplanarbeidet. Disse skal jfr. verneforskriften kunne merkes, ryddes og vedlikeholdes i samsvar med forvaltningsplanen uten forutgående søknad når denne er godkjent. Dette gjelder også nødvendig motorferdsel ved stikking og oppkjøring av kartfestede skiløyper.

Ut over enkel merking og skilting av eksisterende stier og løyper etter lokalt initiativ og gjennom bestillingsdialogen med SNO, har forvaltningsstyret lagt seg på en bevisst strategi om "nullkanalisering". Dette for lettere å kunne ta tak i eventuelle problemer knyttet til ferdsel i form av kanalisering og tilrettelegging med parkering og rasteplasser når behovet melder seg, og for å fordele trykket på de mange veiene som fører inn til området uten å gjøre "politikk" ut av det. Av samme grunn har styret valgt å ikke definere innfartsveier.

Løypekjøringen i verneområdet ivaretas av privatpersoner og løypelag i samarbeid med den respektive kommune. Løypene kjøres med snøscooter med slodd eller sporsetter etter innarbeidede traséer.

2.8 Dispensasjonssaker

Flere av unntaksbestemmelsene og de spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriften viser til at det aktuelle tiltaket skal være definert i forvaltningsplan for området. Dette har medført at enkelte søknader om tiltak er lagt på is, mens noen saker er behandlet etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen (§ 48) i naturmangfoldloven i påvente av godkjent forvaltningsplan.

I henhold til delegasjonsbrevet fra DN, kan forvaltningsstyret delegere vedtaksmyndighet i kurante saker til sekretær/forvalter. Søknader om bruk av motorisert kjøretøy utgjør normalt en betydelig saksmengde, som i de fleste tilfeller er kurante å behandle etter verneforskriften.

Forvaltningsstyret har delegert vedtaksmyndighet i motorferdselsaker etter § 5 punkt 12 samt løypekjøring til sekretariat/forvalter.

Flerårige dispensasjonen for motorisert ferdsel i verneområdet praktiseres når dette er naturlig. De fleste dispensasjoner gitt i 2009 og 2010 har derfor gyldighet ut vintersesongen 2011/2012 eller til godkjent forvaltningsplan foreligger.

Det er i 2012 i alt 61 gjeldende dispensasjoner for motorferdsel i verneområdet. 36 av disse gjelder transport til husvære, 19 gjelder løypekjøring og 6 av dispensasjonene gjelder kombinert formål transport/løypekjøring. Som en direkte følge av dette ble det kun behandlet fire motorferdselsøknader i 2012.

Dispensasjoner for privat transport til husvære er gitt for et bestemt antall turer med krav om rapportering i etterkant. Manglende rapportering kan føre til avslag i neste søknadsrunde. Innvilgede turer blir ikke alltid benyttet. Rapporteringen viser at ca. 69 % av turene knyttet til gjeldende dispensasjoner ble benyttet sesongen 2011/2012.

Utover dette ble det i 2012 behandlet søknader om ombygging/restaurering av husvære, vedlikehold og utbedring av vei, fjerning av trær ved hytte og etablering av ny tilførselsløype til eksisterende løyopenett.

Følgende dispensasjonssøknader er behandlet i 2012:

Hjemmel	Tekst	Innv	Avsl
§ 5.2 (forskrift)	Ombygging	2	
§ 5.3 (forskrift)	Ny løypetrasé	1	
§ 48 (NML)	Fjerning av trær	1	
§ 48 (NML)	Vedlikehold/utbedring vei	1	
§5.12 d (forskrift)	Motorferdsel	3	
§5.12 b (forskrift)	Motorferdsel Statnett	1	

TRILLEMARKA-ROLLAGSFJELL NATURRESERVAT
ÅRSMELDING 2012

3. Økonomi

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat mottar driftsmidler over statsbudsjettet til finansiering av interkommunal forvalterstilling, skjøtselstiltak og utarbeidelse av forvaltningsplan for verneområdet. Midlene utbetales forskuddsvis, og ubrukte midler er avsatt på fond for senere bruk.

Konto	Konto (T)	Beløp
25104005	Tiltak Trillemarka	-5 363 326,47
25104006	Forvaltningsplan Trillemarka	-1 069 826,08
25104007	Administrasjon Trillemarka	-1 151 667,43

Tabell 1. Oversikt over fondsreserver 31.12.2012

Sammendrag av regnskapet for 2012 og oversikt over fondsreserver er vist i tabellene på denne siden.

Konto (T)	Ansvar	Ansvar (T)	Regnskap	
1 Varer og tjenester i komm. Tjensteprod	3297	Tiltak Trillemarka	6 428,10	1)
4 Overføringer (mva)	3297	Tiltak Trillemarka	1 351,63	
5 Finansutgifter og finansieringstransaksjoner	3297	Tiltak Trillemarka	130 953,00	
7 Refusjoner (mva)	3297	Tiltak Trillemarka	-1 351,63	
9 Finansiinntekter og finansieringstransaksjoner	3297	Tiltak Trillemarka	-137 381,10	
	3297	Tiltak Trillemarka	0	
1 Varer og tjenester i komm. tjensteprod	3298	Forvaltningsplan Trillemarka	138 860,81	2)
4 Overføringer (mva)	3298	Forvaltningsplan Trillemarka	34 097,52	
5 Finansutgifter og finansieringstransaksjoner	3298	Forvaltningsplan Trillemarka	29 480,00	
7 Refusjoner (mva)	3298	Forvaltningsplan Trillemarka	-34 097,52	
9 Finansiinntekter og finansieringstransaksjoner	3298	Forvaltningsplan Trillemarka	-168 340,81	
	3298	Forvaltningsplan Trillemarka	0	
0 Lønnsutgifter inkl refusjon folketrygden	3299	Trillemarka/Rollagsfjell	818 282,58	3)
1 Varer og tjenester i komm. tjensteprod	3299	Trillemarka/Rollagsfjell	72 753,42	4)
4 Overføringer (mva)	3299	Trillemarka/Rollagsfjell	2 309,88	
5 Finansutgifter og finansieringstransaksjoner	3299	Trillemarka/Rollagsfjell	43 509,00	
7 Refusjoner (mva)	3299	Trillemarka/Rollagsfjell	-2 309,88	
9 Finansiinntekter og finansieringstransaksjoner	3299	Trillemarka/Rollagsfjell	-934 545,00	
	3299	Trillemarka/Rollagsfjell	0	

Tabell 2. Sammendrag av regnskapet for 2012, Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat

1) Kulturminneprosjekt kontorutgifter, bilder, kart

2) Forv.plan prosjektledelse + kontorutgifter

3) Administrasjon + godtgj. styret

4) Kontorutgifter/administrasjon

Vedlegg 1

Oversikt over økonomisk tildeling gjennom bestillingsdialogen med SNO for 2012

Tildeling av tiltaksmidler på miljøområdet - 2012

Post 1426.31.1 - tiltak i naturvernområder

Beskrivelse	Omsøkt	Tildelt
Bord og benker i skifer/tre	50 000	50 000
Parkeringsplass Grøset	80 000	80 000
Førstegangsskilting (inkl innkjøp av skilt)	60 000	60 000
Skjøtsel av setervoll (kvitkurlelokalitet)	50 000	50 000
Kartlegging av rødlistede/forvaltningsprioriterte arter	200 000	0
Søppelhåndtering/rydding	5 000	0
Generelt vedlikehold (rydding, klopping) av stier	50 000	0
SUM	495 000	240 000